

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 29 เมษายน – 12 พฤษภาคม 2569

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตกบางพื้นที่	1. มะพร้าว น้ำหอม	เริ่มออกดอก (ก่อนจั่นบาน) - ติดผล (หลังจั่นบาน)	สภาพอากาศแล้ง	พบอาการใบย่อยเหี่ยว ทางใบลู่ลง ใบแห้งหักพับลง ดอกร่วง ผลเหี่ยว ผลร่วง ผลแตก หลังช่อดอกบานจะมีผลต่อการติดผล และการหลุดร่วงของผล ผลไม่สมบูรณ์ ได้ผลขนาดเล็ก มีเนื้อบาง และน้ำน้อยกว่า ผลลีบร่วง การติดผลลดลง ชะงักการเจริญเติบโต	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมี แหล่งน้ำ 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ปลูกมะพร้าว เพื่อให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และควรให้น้ำในช่วงเช้า 2. ใช้มินิสปริงเกอร์ ให้น้ำในทรงพุ่ม เพื่อเพิ่มความชื้นสัมพัทธ์ ภายในแปลงมะพร้าวไม่ควรต่ำกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ ช่วยป้องกันและแก้ไข ปัญหาเกิดความเครียดจากการขาดน้ำและอุณหภูมิสูงจากสภาพอากาศของมะพร้าวได้ 3. ใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ บำรุงต้นในปริมาณน้อยแต่บ่อยครั้ง สม่ำเสมอ เพื่อให้จั่นสมบูรณ์ และมีดอกตัวเมียที่สมบูรณ์ จะติดผลมากขึ้น ช่วยให้การขยายขนาดผลเป็นไปตามปกติ 4. ตัดทางใบ เพื่อลดการคายน้ำและสงวนธาตุอาหารในช่วงแล้ง ตัดทางใบแก่แห้งลักษณะใบย่อยเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ทางใบลู่ลง หรือห้อยขนานลำต้นใบย่อยเปลี่ยนเป็นสีเหลืองถึงเหลืองอมน้ำตาลไม่รองรับทะลายมะพร้าว 5. การคลุมดิน ใช้วัสดุคลุมดิน เช่น ทางมะพร้าว หญ้าแห้ง หรือการปลูกพืชคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นในดิน และหากปลูกพืชคลุมดิน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ตระกูลถั่วจะช่วยเพิ่มธาตุไนโตรเจนได้อีกด้วย (ที่มา : สถาบันวิจัยพืชสวน)
	2. มะพร้าว	มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิตและมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว	1. หนอนหัวดำมะพร้าว	ระยะหนอนเท่านั้นเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยแทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบจากนั้นจะถักใยนำมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้นนำมาสร้างเป็นอุโมงค์คลุมลำตัวยาวตามทางใบบริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ในอุโมงค์ที่สร้างขึ้นและแทะกินผิวใบ โดยทั่วไปหนอนหัวดำมะพร้าวชอบทำลายใบแก่ หากการทำลายรุนแรงจะพบว่า หนอนหัวดำมะพร้าวทำลายก้านทางใบ จั่น และผลมะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวลงทำลายทางใบหลาย ๆ ทาง พบว่าหนอนหัวดำมะพร้าวจะถักใยดึงใบมะพร้าวมาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อตัวหนอนโตเต็มที่แล้วจะถักใยหุ้มลำตัวอีกครั้ง และเข้าดักแด้อยู่ในอุโมงค์ ดักแด้มีสีน้ำตาลเข้ม ดักแด้เพศผู้จะมีขนาดเล็กกว่าดักแด้เพศเมียเล็กน้อย ฝัเสื้อหนอนหัวดำมะพร้าวที่ผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็นอุโมงค์ หรือซากใบที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวลงทำลายแล้ว ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 1 - 2 วัน ก่อนจะย้ายไปกัดกินใบมะพร้าว จึงมักพบหนอนหัวดำมะพร้าวหลายขนาดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน	<p>กรณีที่พบการระบาดปานกลางและระดับน้อย ของหนอนหัวดำมะพร้าวในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำการเขตกรรม โดยการตัดทางใบส่วนที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวทำลาย ลงมาย่อยสลายฝังกลบ หรือจมน้ำทันที เพื่อกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ลดจำนวนประชากรของหนอนหัวดำมะพร้าวได้ง่ายและเร็ว 2. ใช้แบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเจนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> อัตรา 80 - 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทางใบ 5 ลิตรต่อต้น ทุก ๆ 7 วัน ติดต่อกัน 3 ครั้ง 3. ปลอ่ยแตนเบียนโกนิโอซัส <i>Goniozus nephantidis</i> ในช่วงเย็นพลบค่ำ อัตรา 200 ตัวต่อไร่ ทุก 7 วัน ติดต่อกัน 4 ครั้ง หรือ ปลอ่ยแตนเบียนบราโคมีเรีย <i>Brachymeria nephantidis</i> (แตนเบียนดักแด้หนอนหัวดำมะพร้าว) ในช่วงเย็นพลบค่ำ อัตรา 120 ตัวต่อไร่ ทุก 7 วัน ติดต่อกัน 4 ครั้ง <p>กรณีที่พบการระบาดรุนแรง ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรอย่างเคร่งครัด ต้นที่สูงน้อยกว่า 4 เมตร</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้	<p>1. การพ่นสารทางใบ ใช้สารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สปีนโนแซด 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (พืชมุ่งต่อฝัก) หรือ ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร (พืชมุ่งต่อกุ่ม) พ่น 1 - 2 ครั้ง ให้ทั่วทรงพุ่ม จะมีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดได้ประมาณ 2 สัปดาห์ กรณีที่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ 2 สัปดาห์ ค่อยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนอนหัวดำมะพร้าวสามารถใช้วิธีการนี้ได้</p> <p>2. การฉีดสารเคมีเข้าลำต้น โดยเลือกใช้สารเคมี 2 ชนิด ได้แก่</p> <p>ต้นมะพร้าวความสูง 4 - 12 เมตร ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 5 มิลลิลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อต้น</p> <p>ต้นมะพร้าวที่สูงเกิน 12 เมตร ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น ฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าว โดยใช้ดอกสว่าน 3 - 4</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>หุน เจาะรูให้เอียงทำมุม 45 องศา จำนวน 1 - 2 รู ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 0.5 - 1 เมตร หลังใส่สารใช้ดินน้ำมันตัดให้ได้ขนาดประมาณ 1 ลูกบาศก์นิ้ว อุดตรงรูทันที เพื่อป้องกันแรงดันที่จะทำให้สารไหลย้อนออกมา มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ได้นาน 90 วัน</p> <p>ไม่แนะนำในมะพร้าวความสูงน้อยกว่า 4 เมตร</p>
			2. แมลงดำหนามมะพร้าว	<p>ทำลายส่วนใบของมะพร้าว โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย อาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าว และแทะกินผิวใบ ใบมะพร้าวที่ถูกทำลายเมื่อใบคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาล เมื่อมองไกล ๆ จะเห็นเป็นสีขาวโพลน ชาวบ้านเรียก “มะพร้าวหัวหงอก”</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด 2. การใช้ชีววิธี การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับแมลงดำหนาม เช่น แตนเบียนอะซีโคเดส ฮิสไพนารัม (<i>Asecodes hispinarum</i>) และ แตนเบียนเตตราสตีคัส บรอนทิสปี (<i>Tetrastichus brontispae</i>) มาเลี้ยงขยายเพิ่มปริมาณ และปล่อยทำลายหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว 3. การใช้สารเคมี <ul style="list-style-type: none"> กรณีมะพร้าวต้นเล็ก ใช้สารอิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 1 กรัม ละลายน้ำ 1 ลิตรต่อต้น ราดบริเวณยอดและรอบคอมะพร้าว หรือ การใช้สารคาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% GR ใส่ถุงผ้า

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ที่ตัดแปลงคล้ายถุงชา อัตรา 30 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดแมลงค้ำหนามมะพร้าวได้นานประมาณ 1 เดือน
			3. โรคใบจุดสีเทา (เชื้อรา <i>Pestalotiopsis palmarum</i>)	อาการเริ่มแรกเกิดจุดเล็ก ๆ บนใบ ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลสีเทา ขอบแผลสีน้ำตาล มักพบมีสีเหลืองล้อมรอบ บริเวณแผลพบจุดเล็ก ๆ สีดำซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อสาเหตุโรค หากอาการรุนแรงแผลจะขยายทำให้ใบไหม้และใบแห้งตาย	1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรคตัดส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก 2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอโรทาโลนิล 75% WP อัตรา 10 – 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
	3. ทุเรียน	พัฒนาผล – เก็บผลผลิต /เตรียมต้น (ระยะการเจริญเติบโตทางใบ)	1. สภาพอากาศแล้ง	<u>อาการที่ใบ กิ่ง และต้น</u> ใบเหลือง ใบแห้ง ใบไหม้ ใบร่วง ยอดเหี่ยว กิ่งแห้ง เหี่ยวเฉา เปลือกต้นแห้ง ลำต้นไหม้ ชะงักการเจริญเติบโต <u>อาการที่ดอก และผล</u> ดอกร่วง ผลเหี่ยว ผลแตก ผลร่วง	1. เพิ่มความชื้นในทรงพุ่มโดยการให้น้ำปริมาณอย่างน้อย 200 ลิตรต่อต้นต่อวัน ด้วยการพ่นน้ำหรือ ติดสปริงเกอร์บนต้นทุเรียน ในช่วงที่เหมาะสม คือ ในช่วงเช้า เวลา 6.00 – 8.00 น. หรือ ช่วงเย็นเวลา 15.00 - 17.00 น. และเพิ่มเวลาการให้น้ำมากกว่าช่วงเวลาปกติ เพื่อเป็นการระบายความร้อน ลดอุณหภูมิของอากาศ และเพิ่มความชื้นให้กับต้นทุเรียน 2. รักษาความชื้นในดิน โดยการคลุมดินด้วยเศษหญ้าหรือวัสดุคลุมโคนต้นทุเรียน 3. ลดการให้ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง ในช่วงติดผล เพราะจะกระตุ้นให้พืชแตกใบอ่อนส่งผลให้มีการใช้น้ำมากขึ้น 4. ไว้ผลต่อต้นในปริมาณที่เหมาะสม หากน้ำ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>ไม่เพียงพอแต่มีการติดผลมากต้องตัดผลทิ้งบางส่วน เพื่อให้ต้นอยู่รอด รวมทั้งตัดแต่งใบภายในทรงพุ่มออกเพื่อลดการคายน้ำ</p> <p>5. พ่นด้วยสารเพื่อลดความความรุนแรงจากอากาศร้อนและแสง เช่น พ่นสารเคโอลิน (kaolin) หรือ ดินขาวเคโอลิน อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร</p> <p>(ที่มา : สถาบันวิจัยพืชสวน)</p>
			<p>2. เพลี้ยไฟพริก</p>	<p>ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยใช้ปากเขี่ยและดูดกินน้ำเลี้ยงส่วนอ่อนต่าง ๆ ของพืช มีผลทำให้ใบอ่อนหรือยอดอ่อนชะงักการเจริญเติบโต แคระแกร็น ใบโค้ง เหง้าหงิกงอ และไหม้ การทำลายในช่วงดอก ทำให้ดอกแห้ง ดอกและก้านดอกเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแคระแกร็น และร่วงได้ และในช่วงผลอ่อน ทำให้ชะงักการเจริญเติบโต หนามเป็นแผลและเกิดอาการปลายหนามแห้ง ผลไม่สมบูรณ์และแคระแกร็น เพลี้ยไฟจะระบาดรุนแรงในช่วงแล้ง ระหว่างเดือนธันวาคม – พฤษภาคม ซึ่งตรงกับระยะที่ต้นทุเรียนออกดอกติดผล เพลี้ยไฟมีอาหารอย่างอุดมสมบูรณ์ สามารถเพิ่มปริมาณได้มาก</p>	<p>1. สำรวจการระบาดของเพลี้ยไฟในระยะแตกใบอ่อน ดอก และผลอ่อน หากพบเพลี้ยไฟระบาดเล็กน้อยให้ตัดส่วนที่ถูกทำลายทิ้ง</p> <p>2. เมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดรุนแรง ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบเพลี้ยไฟเฉลี่ยมากกว่า 1 ตัวต่อยอด ช่อ หรือผล และไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงชนิดใดชนิดหนึ่งซ้ำติดต่อกันหลายครั้ง เพราะทำให้เพลี้ยไฟสร้างความต้านทานได้</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	4. ะโวคาโต	ติดดอก - ผลอ่อน	1. เพลี้ยไฟ	เข้าทำลายช่อดอกอะโวคาโต โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากช่อดอก ทำให้ช่อดอกสั้นลง หรือเข้าทำลายในระยะดอกบานทำให้ดอกแห้งร่วง หากเข้าทำลายขณะติดผลอ่อน ทำให้ผลเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลมีตำหนิ คุณภาพของผลผลิตลดลง และมีราคาต่ำ	สารฆ่าแมลงที่แนะนำ เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 8 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีโทเฟนพรอกซ์ 20% EC อัตรา 50 มิลลิกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร (ที่มา : ศูนย์วิจัยเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์)
			2. โรคจุดดำ หรือ โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	<p><u>อาการที่ใบ</u> พบจุดแผลสีน้ำตาลเข้ม หากอาการรุนแรงแผลจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ใบจะแห้ง และร่วง</p> <p><u>อาการที่ก้านใบ กิ่ง และก้านช่อดอก</u> พบแผลจุดหรือขีดสีม่วง ถ้าอาการรุนแรงแผลจะขยายลุกลาม ทำให้ก้านใบและกิ่งแห้ง หากเกิดที่ก้านช่อดอกจะทำให้ช่อดอกเหี่ยวแห้ง หลุดร่วงก่อนติดผล</p> <p><u>อาการที่ผล</u> ผลอ่อนพบจุดแผลสีน้ำตาลถึงดำ หากอาการรุนแรงผลจะหลุดร่วงก่อนกำหนด</p> <p>อาการบนผลแก่ มักพบในระยะใกล้เก็บเกี่ยว และหลังเก็บเกี่ยว พบแผลจุดสีน้ำตาลถึงดำ รูปร่างกลม ต่อมาแผลขยายลุกลามเป็นแผลยุบตัวในเนื้อผล ทำให้ผลเน่า บางครั้งพบเมือกสีส้มซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุโรคที่บริเวณแผล</p>	<ol style="list-style-type: none"> กำจัดวัชพืชรอบโคนต้นเพื่อลดความชื้นสะสม หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค หากพบเริ่มมีการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรคลอราซ 45% EC อัตรา 15 มิลลิกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน หลังจากเก็บผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง และขั้วผลที่ติดอยู่บนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	5. มังคุด	พัฒนาผล – เก็บผลผลิต /เตรียมต้น (ระยะการเจริญเติบโตทางใบ)	โรคใบจุด (เชื้อรา <i>Pestalotiopsis flajisetula</i>)	อาการเริ่มแรกพบจุดแผลขนาดเล็กสีน้ำตาลบนใบ ต่อมาแผลขยายใหญ่ ขนาดและรูปร่างไม่แน่นอน ขอบแผลมีสีม่วงเข้ม แผลเก่ามีสีน้ำตาลเทา มักพบส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราเป็นจุดสีดำ เล็ก ๆ เกิดกระจายบริเวณแผล หากเกิดโรคบนใบอ่อนจะทำให้ใบบิดเบี้ยวและไหม้ ถ้าการระบาดของโรครุนแรงมากจะทำให้ใบที่เป็นโรคร่วง อาการบนผล ทำให้เกิดแผลแห้งสีน้ำตาล กระทบต่อคุณภาพของผลมังคุด นอกจากนี้ อาจพบอาการของโรคได้ทั้งกิ่ง ก้าน และ ลำต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต้นกล้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง และกำจัดวัชพืชรอบโคนต้น เพื่อให้อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม 50% WP อัตรา 10 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP อัตรา 30 - 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน
	6. กาแฟ	ต้นกล้า	โรคใบจุดตากบ (เชื้อรา <i>Cercospora coffeicola</i>)	ลักษณะอาการในระยะแรก พบแผลจุดสีน้ำตาลบนใบ ต่อมาแผลจะขยายเป็นวงซ้อนกันหลายชั้น ตรงกลางแผลเปลี่ยนเป็นสีเทาหรือเทาอ่อนหรือสีขาว ขอบแผลมีสีน้ำตาลแดง มักมีวงสีเหลืองล้อมรอบ อาจเห็นส่วนของเชื้อราเป็นจุดเล็ก ๆ สีดำเกิดกระจายอยู่ในบริเวณแผล ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ใบร่วง หากเกิดโรคในระยะติดผล จะพบแผลสีน้ำตาลถึงดำบนผล ต่อมาผลจะเน่า และบางครั้งทำให้ผลสุกก่อนกำหนด หรือผลร่วงก่อนสุก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ปลูกพืชชิดกันเกินไป และจัดร่มเงาเพื่อให้มีความชื้นที่เหมาะสม ทั้งระยะกล้า และในแปลงปลูก เพื่อป้องกันการเกิดโรค 2. ใส่ปุ๋ยบำรุงต้นกาแฟให้แข็งแรง อย่าให้ขาดธาตุไนโตรเจน และโพแทสเซียม เพราะจะทำให้อ่อนแอต่อโรคใบจุดตากบ 3. หมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดแต่งใบ และส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก หากโรคยังคงระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				***โรคนี้อาจเกิดได้ทุกระยะการเจริญของพืช แต่จะทำความเสียหายมากในระยะกล้าที่ปลูกในเรือนเพาะชำ	ลิตร หรือ เบโนมิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 15 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 - 10 วัน โดยพ่นทีไปให้ทั่วทั้งต้น
	7. มะเขือเปราะ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. แมลงหิวขา ยาสูป	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสสาเหตุ โรคใบหงิกเหลือง มะเขือ ทำให้ผลผลิตลดลง	<p>1. ก่อนการย้ายปลูก รองกันหลุมปลูกด้วยสารฆ่าแมลง ไดโนทีฟูแรน 1% G อัตรา 2 กรัมต่อหลุม สามารถควบคุมการเข้าทำลายของแมลงหิวขาได้ประมาณ 45 วัน (เมื่อใส่สารลงในหลุมแล้วให้โรยดินกลบสารบาง ๆ ก่อนทำการย้ายกล้าลงหลุม เพื่อป้องกันรากพืชสัมผัสสารโดยตรง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเป็นพิษต่อพืชได้)</p> <p>2. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอนิคามิต 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเตตระแมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ น้ำมันปิโตรเลียม เช่น ไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นสารทุก 5 วัน 2 - 3 ครั้ง ติดต่อกัน เมื่อพบการระบาด</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. โรคใบหงิกเหลืองมะเขือ (เชื้อไวรัส <i>Tomato yellow leaf curl virus</i> (TYLCV))	ใบยอดและใบอ่อนหย่นหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ใบมีอาการด่างสีเขียวเข้มสลับเขียวอ่อนหรือเหลือง ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก ผลจะบิดเบี้ยว และมีขนาดเล็ก ผิดปกติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. คัดเลือกกล้ามะเขือที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมานปลูก 3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หล้ายาง กระทกรก ลำโพง โทงเทง และขี้กาขาว 4. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลายหรือฝังดินนอกแปลงทันที 5. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงหิวข้าวยาสูบซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอนิคามิด 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเตตระแมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไฮแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ น้ำมันปิโตรเลียม เช่น ไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรคได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือพริก ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งา กะเพราขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น</p> <p>7. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกมะเขือซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค</p>
	8. พริก	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. แมลงหิวข้าว ยาสูบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากไวรัส ทำให้ใบพริกหงิก ซีดต่าง หรือใบหงิกเหลือง ยอดไม่เจริญ และต้นพริกไม่สมบูรณ์ ผลพริกที่ได้ไม่มีคุณภาพ	ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไปโรมีซิเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพมีโทรีซิน 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเพซิน 40% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริต 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริต 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ฟ่นให้ทั่ว โดยเฉพาะใบล่าง เมื่อพบการระบาด
			2. โรคใบหงิกเหลืองพริก (เชื้อไวรัส <i>Pepper yellow leaf curl virus: PeYLCV</i>)	พบอาการใบหงิกเหลืองหรือขาวซีด ใบโค้งงอ หงิกย่น บิดเบี้ยว ยอดเป็นกระจุก อาจพบอาการเส้นใบย่อยมีสีเหลืองและसानเป็นร่างแหบริเวณเนื้อใบร่วมด้วย ต้นแคระแกร็น ผลพริกต่าง บิดเบี้ยว และมีขนาดเล็กผิดปกติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. ไม่นำเมล็ดพริกจากต้นที่เป็นโรค มาเพาะขยายพันธุ์ 3. ควรเพาะกล้าพริกในมุ้งกันแมลง และคัดเลือกกล้าพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมารปลูก

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูกเพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแรังสาบกา กะเม็ง หนุ่ยยาง และกระทกรก</p> <p>5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบพริกที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงทันที</p> <p>6. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพริก ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงหิวข้าวยาสูบซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น สารสไปโรมีซิเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพมีโทรซิน 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเพซิน 40% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริต 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริต 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>7. ไม่ปลูกพริกที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรคได้แก่ มะเขือต่าง ๆ ยาสูบ แตงกวา ฟักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน เป็นต้น ใกล้เคียงปลูกพริก</p> <p>8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควร</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค
	9. มันสำปะหลัง	ทุกระยะการเจริญเติบโต	ไรแดง	<p>ดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ ทำให้ใบเหลืองซีดเป็นจุดประขาว มีผลต่อการเจริญเติบโต และการสร้างหัวของมันสำปะหลัง ไรแดงที่สำคัญที่พบทำลายมันสำปะหลังมี 3 ชนิด คือ ไรแดงหมอน ไรแดงมันสำปะหลัง และไรแมงมุมคันชวา</p> <p>ไรแดงหมอน (<i>Tetranychus truncatus</i> (Ehara)) ดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ใต้ใบ ทำลายใบแก่และใบเพสลาด พบระบาดตลอดปี หากระบาดรุนแรงจะเคลื่อนย้ายไปกินบนยอดอ่อน สร้างเส้นใยปกคลุมใบและลำต้น เมื่อไรแดงหมอนเริ่มทำลายจะเห็นเป็นจุดประขาว ใบเหลืองซีด ใบลู่ลง และเหี่ยวแห้ง หากไรแดงหมอนลงทำลายในมันสำปะหลัง อายุ 1 - 3 เดือน อาจทำให้ใบร่วง ยอดแห้ง และตายได้</p> <p>ไรแดงมันสำปะหลัง (<i>Oligonychus biharensis</i> (Hirst)) ดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณหน้าใบ ไม่สร้างเส้นใย ทำให้ใบเป็นจุดประสีขาวซีด พบระบาดตลอดปี</p> <p>ไรแมงมุมคันชวา (<i>Tetranychus kanzawai</i> (Kishida)) ดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใต้ใบ สร้างเส้นใยปกคลุมผิวใบบริเวณที่ไรอาศัยอยู่ พบระบาดเป็นครั้งคราวแต่การ</p>	<ol style="list-style-type: none"> หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในสภาพอากาศแห้งแล้ง หมั่นตรวจแปลงในช่วงสภาพอากาศแห้งแล้ง ถ้าพบการระบาดของไรแดงให้เก็บใบมันสำปะหลังมาทำลาย อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติในแปลงมันสำปะหลัง เช่น ตัวง่าตัวห้ำ <i>Stethorus</i> sp. และไรตัวห้ำ <i>Amblyseius longispinosus</i> (Evans) ในพื้นที่ที่มีการระบาดอย่างรุนแรง พ่นสารป้องกันกำจัดไร โดยเลือกใช้สารป้องกันกำจัดไรชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น เฮกซีโทอะซอกซ์ 1.8% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทิบูเฟนไพเรต 36% EC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพริดาเบน 20% WP อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซฟลูมิโทเฟน 20% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซิเฟน 24% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบไรแดงทำลายบริเวณใบส่วนยอด และใบส่วนล่าง เริ่มแสดงอาการเหี่ยวโดยเฉพาะพืชยังเล็ก พ่นให้ทั่วทั้งต้น ใต้ใบ และบนใบ จำนวน 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ระบาครุนแรงมาก จะทำให้ใบไหม้ ขาดเป็นรู โดยเฉพาะบริเวณใกล้เส้นกลางใบ ทำให้ใบมันสำปะหลังไหม้ทั้งแปลง ใบร่วง และแห้งตาย	

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุษผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวส.จันทบุรี, ศวกส.เพชรบูรณ์ และศวส.ชุมพร

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ ศวร.ระยอง

: กลุ่มวิจัยโรคพืช กองวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้กลั่นกรอง : กองวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช